

PROGRAM EFTERÅR 2017

TVÆRPILEN – VESTEJENS AMATØRARKÆOLOGISKE FORENING

Bronzealderhøjen Blushøj i Dragør

Der har været mange gravhøje i Bronzealderen på Amager. Blushøj i Dragør er den eneste, der stadig eksisterer. Og den bliver stadig flittigt brugt, dog ikke som gravplads.

Det er for dens fod, fastelavnsrytterne slår katten af tønden, højen fungerer som publikumstribune. Til påske triller børnene æg ned ad højen og til pinse synger Dragør Sangforening pinsen ind på højen. Og alt efter årstiden anvendes den dagligt af børn som kælkebakke, cykelbakke og meget mere, for det er jo småt med bakker på det flade Amager.

FORMANDEN HAR ORDET

Kære medlemmer!

På generalforsamlingen blev de af bestyrelsen, der var på valg, genvalgt, og vi fik en ny suppleant, Jørgen Nielsen (velkommen!). I kan se, hvordan vi har konstitueret os, andetsteds i bladet. Ingen store ændringer!

Det forløbne forår har i høj grad været optaget af at få vores hjemmeside i gang, Vi måtte begynde helt forfra, og det er nu omsider lykkedes (tak til bestyrelsens voksne børn og disses venner!) Vi er også på facebook, hvor I meget gerne må "like" os. Der er nu mange detektorinteresserede medlemmer, og vi håber, at Kroppedal stadig kan få brug for både detektorfolk og nogle gravefolk. Og hvis nogen kender nogen, der har et stykke jord at gå på, hører vi gerne om det. Der er en del byggeaktivitet i Taastrup, der vil afføde arkæologiske undersøgelser, og det kan vi så glæde os til, og det gælder forhåbentlig både detektorfolk og gravegruppen.

Den planlagte tur til Sydfyn blev desværre aflyst på grund af manglende tilslutning, medlemmerne synes åbenbart, at turen blev for dyr. Så foreløbig vil bestyrelsen kun arrangere 1-dages-ture med bil eller offentlig transport. Den første bliver til Vordingborg (se inde i bladet), og måske en tur til Glyptoteket, hvor der vises vragfund fra havet omkring Sicilien.

Vi arrangerer som noget nyt et foredrag om Hedehusenes fortid i "Hedehuset" til efteråret. Vi synes, at der kunne være grobund for flere medlemmer fra Hedehusene, og håber, at et interessant foredrag kan lokke flere til.

Som en anden nyhed (dvs. egentlig en gammel idé) har vi tænkt os at arrangere et medlemsmøde, hvor medlemmerne kan fortælle hinanden om deres arkæologiske oplevelser. Nærmere i nyheds-brevet.

Folkeuniversitetet fortsætter som det plejer, denne gang om Vikingetid og tidlig middelalder. Vi håber på fuldt hus.

Ann Welling

BERETNINGER FRA GRUPPERNE

DETEKTORGRUPPEN

Af Nina Bech

Vi var så heldige her i foråret at få anvist 1 større grund til søgning i Taastrup. Vi har haft 2 "undervisningsture" til grunden samt fri adgang for medlemmer af gruppen, som har modtaget instruktion.

Fundene har være meget forskellige, lige fra øvelsespatroner til diverse mønter, bondeknapper m.m. Der blev også fundet et stykke Danefæ, nemlig et stykke af en celt, som er en kobberøkse fra bronzealderen, brugt i forbindelse kultiske sammenkomster.

"Kurts medalje" 2 del

(1. del se Tværpilprogram, forår 2017.)

Mens det Kongelige Danske Geografiske Selskab undersøgte, hvad man der kunne finde frem til, fik jeg en mail fra Marinens Bibliotek, om at de ikke havde fundet flere informationer om medaljen, men foreslog, at jeg skulle prøve at søge på orlogsskibet "Valkyrien", som havde haft flere rejser til De Vestindiske Øer.

Det mest oplagte var at undersøge Valkyriens rejse i 1915 – 17, hvor skibet var stationsskib på øerne i et år og skibets chef, Henri Konow, var midlertidig guvernør og repræsenterede Danmark ved overdragelsen af øerne til USA i 1917.

Jeg kontaktede så Vestindisk Selskab, hvis formand fortalte, at hun netop nu var på De Vestindiske Øer, for at markere 100-året for salget af øerne og derfor ikke kunne hjælpe på daværende tidspunkt.

Men så hjalp Google: Krydseren Valkyrien, chef kommandør H.K.H. Prins Valdemar, hejser kommandoen for at afgå til Middelhavet og Østasien. På den tur skulle man støtte ØK ved handelsaftaler i Østasien 12/10 1899 – 31/7 1900 – og så stod der (medalje slået) !

Jeg gik så ind på

www.numimastik.dk/pdf/dnfmedaljeoversigt.pdf,

og der nævner man Valkyrien og en nytårsjeton (en anden type medalje), men uden andre informationer.

Orlogsmuseet på Nationalmuseet (Tøjhusmuseet), hvis leder er Jakop Seerup, var på det tidspunkt udlånt til Bornholms Museum for 3 måneder, så hjælp derfra måtte vente.

På nuværende tidspunkt vil udgangspunktet være Orlogsmuseet, Orlogsmuseets Venner og Marinehistorisk Selskab for at søge de manglende informationer og et billede af en uskadt medalje eller jeton.

GRAVEGRUPPEN

af Lina Poll

Der har ikke været mulighed for at grave i år.

Muligvis vil der komme noget senere.

FOREDRAG

VIKINGETIDEN SET FRA SYDSJÆLLAND OG MØN

Foredrag ved forskningsleder i arkæologi Jens Ulriksen, museum Sydøstdanmark

Onsdag den 30. august 2017 kl. 19.30
Taastrup medborgerhus

I mange år har arkæologiske spor efter vikingetiden været særsyn på Sydsjælland og Møn. Byggeri og anlægsarbejder har været færre end i hovedstadsområdet, så bebyggelserne er ikke dukket op ad den vej. Heller ikke metaldetektorerne har været i anvendelse i samme omfang som i andre dele af landet. Ikke mindst sidstnævnte har ændret sig i løbet af de seneste 6-8 år. Fra ganske få detektorfund om året, indleveres nu mellem 1000 og 2000 oldsager på årsbasis til Museum Sydøstdanmark, og en god del af dem er fra vikingetiden. Det sydligste Sjælland toner nu frem, og på Møn er fundmængden nærmest eksploderet. Men det er ikke enkeltfund det hele. Fra midten af 1990'erne og frem er der udgravet to anløbspladser, der begge præges af produktionsspor. Næs har været en hørforberedningsplads, mens Vester Egesborg især har fremstillet jern og tekstiler.

Udgravningen af Vester Egesborg

Vester Egesborg er samtidig den største og rigeste arkæologiske lokalitet syd for Køge og Ringsted med et oldsagsmateriale, der både peger i retning af stormandsmiljøet og fjerne forbindelser.

ARKÆOLOGIEN I NÆRHEDEN

Foredrag ved museumsinspektør Maria Lisette Jacobsen, Kroppedal Museum

Torsdag den 28. september kl. 19.30 Hedehuset,
Hovedgade 371 B, 2640 Hedehusene

Foredraget handler om arkæologien i sten-, bronze- og jernalder i NærHeden.

Hvilke gamle historier gemmer sig under den nye bydel?

Arkæologerne fra Kroppedal Museum har i flere omgange undersøgt de store arealer, der skal rumme den nye bydel, NærHeden.

Spændende fund fra hele oldtiden fortæller om en fortid fuld af liv – og død. Fund som flintredskaber og fint dekorerede keramikskår er fundet ved udgravningen. Og meget heldigt, et stykke af en kobberøkse, en celt, som anvendtes ved kultiske sammenkomster i bronzealderen, er fundet. Det er Danefæ!

Maria har billeder med fra udgravningen.

Da Tværpilen, Vestegnens Amatørarkæologiske Forening, sidst havde foredrag i Hedehusene, var der meget stor tilslutning (80 personer). Vi kan være 50 personer i Hedehusets lokale 2. For at ingen skal gå forgæves, beder vi denne gang om tilmelding til foredraget på Kulturhusets hjemmeside www.kulturhusenehtk.dk/events/ fra 15. august. Der findes en tekst, som fører til tilmeldingen.

Har man ingen computeradgang, da ring til mig.

Tlf. 4399 5713 fra 15. august.

Nina Bech

VALLØ BORGRING

Tirsdag den 14. november 2017 kl. 19.30

Der arbejdes på at få et foredrag om Vallø Borgring. Nærmere besked senere.

Nyt Fra Tværpilen

Tværpilens nyhedsbrev udgives 4 gange om året – 1. marts, 1. maj, 1. oktober og 1. december.

Den elektroniske udgave af *Nyt fra Tværpilen* er gratis og suppleres lejlighedsvis med en "husk at". Tilmeld dig ved at maile "Nyhedsbrev" og din mailadresse til Bente Larsen: larsen.bente@gmail.com

Ønsker du *Nyt fra Tværpilen* i papirudgave, sendes det som almindelig brev og koster 35 kr. om året. Beløbet kan eventuelt betales sammen med kontingentet.

Tilmeld dig hos Bente Larsen på 28939467.

Husk at meddele os eventuelle ændringer i dine post- og mailadresser.

Stof til *Nyt fra Tværpilen* skal fremsendes senest en uge før udgivelsen.

TUR

TUR TIL DANMARKS BORGCENTER I VORDINGBORG

Lørdag 9. september 2017

Der arrangeres tur til Vordingborg hovedsagelig for at se udstillingen Vikingernes Metropol.

Udstillingen kommer fra Hedeby-museet i Slesvig. På Danmarks Borgcenter er udstillingen sat ind i en ny sammenhæng og scenografi.

Turen starter ca. 9.30 fra Københavns

Hovedbanegård, hvorfra vi kører med toget direkte til Vordingborg. Toget har forbindelse til en bus, der kører meget tæt på Borgcentret. Man bedes selv købe billet til toget.

Entreen til museet er 125 kr. Tværpilen betaler for en rundvisning.

Vi ankommer til Borgcenteret kl. ca. 11,

Kl. 11.30 vil vi få en rundvisning i

Hedebyudstillingen, det tager ca. 1 time.

Herefter finder vi et sted at spise den medbragte mad. Det er også muligt at købe mad i museets cafe. Efter frokost er der mulighed for at se nærmere på selve borgområdet, eller man kan bese Hedebyudstillingen endnu engang. Der vil også være mulighed for at drikke en kop kaffe sammen i museets cafe inden turen går hjemad kl. ca. 16.

Der er tilmelding til turen, så send en **email til undertegnede senest d. 27. august** hvis du er interesseret i at deltage.

DSB's køreplaner rækker ikke så langt, så der kommer nøjagtig information om turen enten i Nyhedsbrevet, eller pr. email, når tiden nærmer sig.

Kirsten Rajakumar

Email: kiraja@stofanet.dk

Nyt om arkæologi

videnskab.dk

Læs spændende artikler om seneste forskning inden for mange forskellige områder, heriblandt arkæologiske nyheder på videnskab.dk.

Hver dag udsendes et nyhedsbrev med en kort beskrivelse af links til artiklerne.

Tilmeld nyhedsbrev allernederst på deres forside.

historie-online.dk

Læs seneste nyt om danske historiske og arkæologiske emner, og bliv orienteret om nye udstillinger, bogudgivelser m.m. på historie-online.dk.

Hver uge udsendes et nyhedsbrev med en kort beskrivelse af og links til nyhedsartiklerne.

Tilmeld nyhedsbrev øverst på deres forside.

FOLKEUNIVERSITET VIKINGETID OG TIDLIG MIDDELALDER I DANMARK.

Forelæsningsrække

mandage fra 11/9 2017 – 6/11 2017

Sted: Medborgerhuset Lipperts, Tåstrup

Hovedgade 71.

Tid: 16.15 – 18.00

Tilmeldingen åbner den 19 juni kl. 10

Tilmelding via hjemmesiden www.fukbh.dk,

på telefon 3532 8710 og ved personlig

henvendelse til sekretariatet Læderstræde 34,2.

sal.

Ved museumsinspektør Esben Schlosser Mauritsen,
ved Museum Vestjylland, Forskningsleder
Lutz Klassen, Museum Østjylland,
forskningsmedarbejder Ingrid Gustin, Lunds,
Universitet, museumsinspektør Anne Birgitte
Sørensen, Museum Sønderjylland

Haderslev, museumsinspektør Hans Mikkelsen,
Nationalmuseet, professor Mats Roslund,
Lund Universitet, middelalderarkæolog Leif Plith
Lauritsen, Museum Lolland Falster.

Tilrettelægger: Cand.polit. Hans K. Nielsen

Birka var Sveriges første by i vikingetiden. Svenske forbindelser gik østpå over Østersøen i vikingetid. Nye grundige udgravninger under Hedensted Kirke tegner et nyt billede af forgængerne til vore mange stenkirker. Udgravninger af Østergård i Sønderjylland afdækker de lange linieri bebyggelse og samfundsforhold i vikingetid og tidlig middelalder. Saxos virke, spændende voldsteder, befæstninger og borge på Lolland Falster. Nye undersøgelsesmetoder, dronearkæologi og et større forskningsprojekt om grubekeramisk kultur på Djursland indgår også. Datoerne er:
11/9 dronearkæologi (ESM), 18/9 grubekeramisk kultur (LK), 25/9 Birka (IG),
9/10 Hedensted Kirke (HM), 23/10 Kontakter over Østersøen (MR),
30/10 Fæstningsværker syd for Storstrømmen (LPL), 6/11 Østergård (ABS).
2/10 og 16/10 er der IKKE undervisning.

BESTYRELSEN

Formand

Ann Welling
Baunevej 84
2630 Taastrup
2613 9147
formand@tvaerpilen.dk

Næstformand

Ninna Thomsen
Annexstræde 12
2500 Valby
3324 0822
naestformand@tvaerpilen.dk

Kasserer

Lina Poll
Snogholmvej 11
2750 Ballerup
5133 1423
kasserer@tvaerpilen.dk

Sekretær

Bente Larsen
Egevangshusene 71
2630 Taastrup
2893 9467
sekretaer@tvaerpilen.dk

Bestyrelsesmedlem

Nina Bech
Sankt Ibs Allé 40
2630 Taastrup
3042 1364
kontakt@tvaerpilen.dk

Bestyrelsesmedlem

Kirsten Rajakumar
Støbervænget 15, 1.v.
2791 Dragør
3253 0394
kontakt@tvaerpilen.dk

Bestyrelsesmedlem

Palle Enghoff
Baunevej 46
2630 Taastrup
2343 2302
kontakt@tvaerpilen.dk

Suppleanter

Chris Welling
Inger Byrjalsen
Jørgen Nielsen

Revisor

Sven Erik Nordal Rask
4373 9403
revisor@tvaerpilen.dk
Revisorsuppleant
Jens V. Bruun

KONTAKTPERSONER

Gravegruppen

grave@tvaerpilen.dk
Lina Poll, 5133 1423
Ninna Thomsen, 3324 0822

Turgruppen

tur@tvaerpilen.dk
Kirsten Rajakumar, 3253 0394
Chris Welling, 2835 9147

Detektorgruppen

detektor@tvaerpilen.dk
Nina Bech, 3042 1364
Ninna Thomsen, 3324 0822

Folkeuniversitetsgruppen

fu@tvaerpilen.dk
Nina Bech, 3042 1364
Hans Kristen Nielsen, 2860 0009

Redaktionsgruppen

redaktion@tvaerpilen.dk
Ann Welling, 2613 9147

KONTINGENT

Kontingent for 2017 bedes indbetalt senest 1. marts 2017.

Og vi opfordrer alle til at indsende deres mail-adresse til bestyrelsen på kontakt@tvaerpilen.dk.

Medlemstype og pris

Enkelt	200 kr.
Familie	300 kr.
Studerende	100 kr.

Betalingsformer

Kontooverførsel: reg.nr. 1551 kontonr. 5684382
Indbetalingskort: korttype +01 kode 5684382 (via Netbank)

ADRESSER

Taastrup Medborgerhus
Taastrup Hovedgade 71
2630 Taastrup
4335 2790

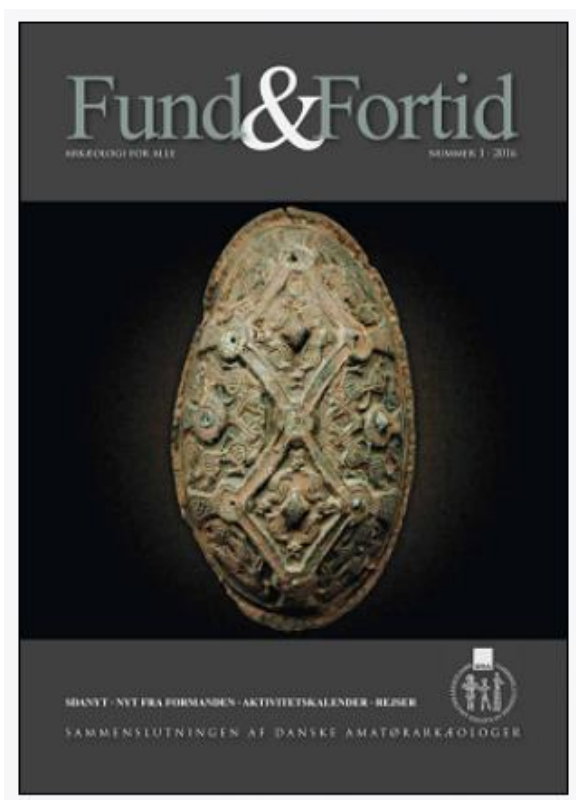
Kroppedal Museum
Kroppedals Allé 3
2630 Taastrup
4330 3026

Blåkildegård
Skolevej 54
2630 Taastrup
4335 3610

Taastrup Bibliotek
Taastrup Hovedgade 86
2630 Taastrup
4325 2000

Hedehuset
Hovedgaden 371 B
2640 Hedehusene
4335 2843

Taastrup Kulturcenter
Poppel Allé 12
2630 Taastrup
4335 2843

SAMMENSLUTNING AF DANSKE AMATØRARKEOLOGER

SDA udsender medlemsbladet Fund & Fortid fire gange om året, i marts, juni, september og december. Gennem Tværpilens medlemskab af SDA kan du abonnere på bladet og modtage de fire numre på din hjemadresse for kun 200 kr. om året (240 kr. for ikke-medlemmer).

Bladet sigter primært mod amatørarkæologer og detektorførere. Her kan de berette om deres nye og interessante fund og få fotografier af dem offentliggjort. Her er plads for foreningsmedlemmernes fortællinger om oplevelsesrige ture, udflugter og rejser med arkæologiske og forhistoriske temaer. Her bringes portrætter af entusiastiske amatørarkæologer, samt reportager om nogle af de mange udgravninger og aktiviteter, som landets foreninger tager del i.

Åbenhed, bredde og fascination ved forhistorien i dens mange aspekter er en ledetråd ved redaktionen af bladet.

Mere information findes her:

<http://www.arkaeologi-sda.dk/fund-fortid>

Fund & Fortid på facebook:

<https://www.facebook.com/groups/234008400090/>

SDAs hjemmeside kan ligeledes anbefales:

<http://www.arkaeologi-sda.dk/>